

Samfundet S:t Erik

Stockholm

Årsredovisning 2017

Samfundet S:t Erik
802003–3950

Styrelsen för Samfundet S:t Erik får härmed avge årsredovisning för år 2017, det etthundrasextonde verksamhetsåret.

Om inte annat särskilt anges, redovisas alla belopp i heltal SEK

Innehållsförteckning	Sida
Förvaltningsberättelse	2 – 5
Resultaträkningar	6
Balansräkningar	7
Tilläggsupplysningar	8 - 9
Övriga upplysningar	10
Underskrifter	10

FÖRVALTNINGSBERÄTTELSE

Allmänt om verksamheten

Samfundet S:t Erik har sitt säte i Stockholms Län.

Samfundet S:t Erik är en ideell förening vars verksamhet är att genom remissyttranden, uppvaktningar och seminarier väcka opinion i viktiga utvecklings- och stadsmiljöfrågor för att påverka stadens utveckling. Verksamheten innehåller vidare utdelning av anslag och stipendier till forskning, dokumentation och utgivning av litteratur om Stockholm. Viktiga inslag i verksamheten är också att sprida kännedom om Stockholm genom att sätta upp skyltar på kulturhistoriskt intressanta byggnader och broar samt att anordna visningar och seminarier av intressanta byggnader och miljöer. Samfundet ger också ut en årsbok, ofta med ett tematiskt innehåll och som tar de stora greppen och bjuder in engagerade och kunniga skribenter kring aktuella ämnen och teman, alltid med fokus på Stockholm.

Samfundets ändamål är

att sprida kännedom om Stockholms historia

att väcka intresse för bevarande av stadens från historisk, topografisk, konstnärlig eller kulturell synpunkt värdefulla kultur- och naturminnesmärken samt

att verka för tillgodoseende av historiska, estetiska och konstnärliga krav vid stadens omdaning och utveckling.

Ändamålen främjas genom ett omfattande och intensivt arbete i linje med samfundets verksamhet och ändamål.

Samfundet är en medlemsbaserad och oberoende organisation. Förenande för samfundets medlemmar är intresset för Stockholm och Stockholms historia samt viljan att vara med och påverka stadens omdaning och utveckling. Mer att läsa om samfundet och dess verksamhet finns på hemsidan www.samfundetsterik.se.

Samfundet är Stadsmuseet i Stockholm och Medeltidsmuseets vänförening. Stadsmuseets och Medeltidsmuseets program har under året varit tillgängliga för samfundets medlemmar.

Konung Carl XVI Gustaf är sedan 1974 samfundets Høge beskyddare.

Anslag

Under året har 15 ansökningar om anslag inkommit till samfundet för behandling. De flesta har avsett tryckbidrag av doktorsavhandlingar och publikationer om Stockholm i skilda genrer. Några av ansökningarna lämnades vidare till samfundets stiftelser för hantering. Årets anslag från samfundet uppgick till 234 000 kronor, se not 3. Ansökningarna har beretts av Susanne Ingo, Torbjörn Nilsson och Laila Reppen inför beslut i samfundets styrelse. Anslagen fördelades vid ett tillfälle hösten 2017.

Samfundet S:t Eriks belöningsplakett och pris

Årets belöningsplakett och pris om 50 000 kr tilldelades journalisten och krönikören Elisabet Andersson, Svenska Dagbladet.

Motivering lyder: *För sin lysande journalistik om beslut som rör stadsbyggande och planering i Stockholm. Hennes insiktsfulla reportage om exploatering i kultur- och naturhistoriskt värdefulla delar av staden bidrar till en angelägen transparens kring och granskning av annars slutna beslutsprocesser. Genom att belysa kraftspelet mellan de många olika intressen som påverkar byggandet i staden bidrar hon på ett omistligt sätt till det demokratiska samtalet.*

Medlemmar och medlemsavgifter

Medlemsavgiften för 2017 utgjorde enligt årsmötets beslut 250 kronor för årligen betalande medlemmar och 100 kronor för familjemedlemmar. Avgiften för ständigt medlemskap är 5 000 kronor och gäller endast för fysiska personer.

Det totala antalet medlemmar uppgick vid årets slut till 1 925 st (1 983). Antalet årligen betalande medlemmar uppgick till 1 562 st (1 605), varav 300 st (294) är familjemedlemmar. Antalet fria medlemmar uppgick till 32 st (40). Antalet ständiga medlemmar uppgick till 328 st (333). Under året har två nya ständiga medlemmar tillkommit. Samfundet har 3 st (5) hedersledamöter.

Fonder och erhållna gåvor

Utdelningen för 2017 från *Johan Unmans fond* på 214 689 kronor (227 992) har, liksom tidigare år, använts för årsboken.

Elsa Svenséns Minnesfond, vars avkastning skall användas till ”stipendium för främjande av forskning om staden Stockholm och dess kulturhistoria”, uppgick vid verksamhetsårets slut till 41 562 kronor (40 720).

Elsa Svenséns Minnesfond, stipendiemedel uppgick vid verksamhetsårets slut till 16 804 kronor (43 438). Under verksamhetsåret effektuerades det 2016 föreslagna stipendiet till Martin Emanuel för forskningsprojektet *Cykelbud i Stockholm; konsumentlogistik, ungdomskultur och facklig organisation*.

Den gåva som samfundet erhöll 1992 från *fru Signe Wirgin* på 5 399 316 kronor, ingår i samfundets egna kapital och används för samfundets syften.

Den gåva om 39 800 kronor som samfundet erhöll i anslutning till *fru Greta Wästbergs* bortgång 2006, ingår i samfundets egna kapital och används för samfundets syften.

I mars 2016 mottog samfundet tacksamt en testamentsgåva om 2 000 000 kronor efter den sedan lång tid tillbaka ständige medlemmen i Samfundet S:t Erik, Ernst Hirsch. Gåvan redovisas i samfundets räkenskaper under *Ernst Hirschs fond*, som en del av ändamålsbestämda medel i samfundets egna kapital. Fondens ändamål är att medlen skall ”användas för forskning, till priser och stipendier inom Samfundet S:t Eriks verksamhetsområde med tonvikt på kulturhusskyltar och för inköp av värdefull konst med Stockholmsmotiv”.

Samfundet har under året mottagit 4 000 kronor i minnesgåvor efter medlemmen Arne Litzén.

Värdepappersportföljerna

Samfundets värdepappersportföljer hade vid årets slut ett marknadsvärde på 71,4 mkr (67,8), vilket överstiger dess bokförda värde med 5,2 mkr (4,3). Samfundets förmögenhet uppgick per den 31 december 2017 till 72,0 mkr (68,9).

I konsolideringssyfte tillämpar samfundet sedan flera år principen att 20 % av realisationsvinster efter avdrag för realisationsförluster från omplaceringar av värdepapper förs till Grundfonden. Konsolideringsgraden har varierat något under årens lopp och den uppbyggda reserven uppgår till betydande belopp.

Stiftelser

Samfundet S:t Erik förvaltar två stiftelser, som främjar samfundets ändamål. Stiftelsernas sammanlagda egna kapital uppgår till 4 093 965 kronor (4 048 136).

Axel Hirschs fond förvaltas i stiftelseform under namnet *Stiftelsen Axel Hirschs fond*. Stiftelsens ändamål är att ”främja utbildning och vetenskaplig forskning om staden Stockholm, dess historia, topografi samt kultur- och naturminnesmärken”. Stiftelsens årsredovisning avges samtidigt med samfundets.

Ur Stiftelsen Axel Hirschs fond tilldelades Hélène Ohlsson, Ellerströms förlag, ett anslag om 30 000 kronor (30 000), som bidrag till tryckning av doktorsavhandlingen med den preliminära titeln *Diva och subversiv hjältinna: Ellen Hartmans karriärstrategier och spelstil*.

Samfundet erhöll den 21 augusti 2001 en donation till ett värde av 852 530 kronor från Margot Höjering. Donationen förvaltas i stiftelseform under namnet *Stiftelsen Höjerings Bokförlag för Stockholmiana*. Stiftelsens ändamål är att utdela stipendier till forskare, ”som har för avsikt att såväl bedriva forskning kring Stockholm och dess historia, som att publicera uppnådda resultat i bokform”.

År 2013 mottog stiftelsen tacksamt en testamentsgåva om 1 000 000 kronor efter Margot Höjering ”att användas för stiftelsens ändamål”. Stiftelsens årsredovisning avges samtidigt med samfundets.

Ur Stiftelsen Höjerings Bokförlag för Stockholmiana har tre stipendier om sammanlagt 60 000 kronor (60 000) delats ut enligt stiftelsens ändamål. *Bengt OH Johansson/Arkitektur förlag* tilldelades 30 000 kronor för anskaffning av bilder till *Monografin över arkitekten Carl Bergsten (1879-1935)*. *Kalle Holmqvist* fick ett stipendium om 10 000 kr till att täcka kostnaderna för renskrivning och tolkning av rättegångsmaterial som ska ingå i en bok om personer i Stockholms historia. Lisbeth Håkansson Petré tilldelades ett stipendium om 20 000 kr för boken om *Tolfterna – en historia om bildning, demokrati och kvinnors liv i Stockholm*.

Väsentliga händelser under räkenskapsåret

Inget väsentligt har inträffat under räkenskapsåret som särskilt behöver anges.

FLERÅRSÖVERSIKT

Beloppen i flerårsöversikten är angivna i tusental SEK

	2017	2016	2015	2014
Huvudintäkter	597	2 654	633	624
Resultat efter finansiella poster	2 144	20 173	3 305	198
Soliditet %	99	99	98	96

Soliditeten beräknas som Eget kapital/Balansomslutningen.

I huvudintäkter ingår medlemsavgifter, utdelningar, erhållna gåvor, erhållna bidrag, ränteintäkter och övriga rörelseintäkter

Resultatet efter finansiella poster 2016 beror till största delen på en genomförd omstrukturering av värdepappersportföljen, som gav en realisationsvinst på 14 619 TSEK.

FÖRÄNDRING AV EGET KAPITAL

	Grundfond	Ständiga ledamöter	Ändamålsbestämda	Disponibelt kapital	Årets resultat	Totalt
Belopp vid årets ingång	41 885 667	490 120	116 658	1 945 037	20 172 784	64 610 266
Till Grundfonden	15 562 585				-15 562 585	0
Till disponibelt kapital				2 610 199	-2 610 199	0
Donation			1 970 000	30 000	-2 000 000	0
Omföres från Svenséns dispositionsfond			-30 000	30 000		0
Avkastning 2017			4 208			4 208
Nya ständiga ledamöter		10 000				10 000
Omföring ständiga ledamöter		-3 720		3 720		0
Årets resultat					<u>2 144 277</u>	<u>2 144 277</u>
Belopp vid årets utgång	57 448 252	496 400	2 060 866	4 618 956	2 144 277	66 768 751

RESULTATDISPOSITION

Medel att disponera

Ändamålsbestämda medel	2 060 866
Disponibelt kapital	4 618 986
Årets resultat	<u>2 144 277</u>

Summa **8 824 099**

Förslag till disposition

Till Grundfonden	493 003
Till Ändamålsbestämda medel	2 060 866
Till Disponibelt kapital	<u>6 270 230</u>

Summa **8 824 099**

Resultatet av samfundets verksamhet under 2017 och dess ställning vid verksamhetsårets slut framgår av efterföljande resultat- samt balansräkningar med tilläggsupplysningar.

RESULTATRÄKNINGAR för tiden	2017 01 01	2016 01 01
	2017 12 31	2016 12 31
Noter		
1		
Föreningens intäkter		
Medlemsavgifter	355 500	382 650
Gåvor	4 000	2 000 000
Bidrag	214 689	227 992
Övriga rörelseintäkter	<u>18 014</u>	<u>26 309</u>
Summa rörelseintäkter	592 203	2 636 951
Föreningens kostnader		
Lämnade anslag	-234 000	-367 996
Övriga rörelsekostnader	2, 3 -1 546 383	-1 354 215
Personalkostnader	4 -1 170 895	-1 110 399
Avskrivningar av materiella anläggningstillgångar	6 <u>-34 745</u>	<u>-34 349</u>
Summa rörelsekostnader	-2 986 023	-2 866 959
Resultat före finansiella poster	-2 393 820	-230 008
Finansiella poster		
Realisationsresultat från omplaceringar av värdepapper	2 465 013	19 336 665
Utdelningar från värdepappersinnehav	2 072 074	1 053 275
Ränteintäkter	4 737	16 825
Räntekostnader	<u>-3 727</u>	<u>-3 973</u>
Summa finansiella poster	4 538 097	20 402 792
Resultat efter finansiella poster	2 144 277	20 172 784
Årets resultat	2 144 277	20 172 784

BALANSRÄKNINGAR per		2017 12 31	2016 12 31
	Noter		
TILLGÅNGAR			
Anläggningstillgångar			
<i>Immateriella anläggningstillgångar</i>			
Bostads- och hyresrätter	5	242 986	242 986
<i>Materiella anläggningstillgångar</i>			
Inventarier	6	76 341	85 268
<i>Finansiella anläggningstillgångar</i>			
Aktier och andelar	7	<u>66 241 945</u>	<u>63 498 194</u>
Summa anläggningstillgångar		66 561 272	63 826 448
Omsättningstillgångar			
<i>Kortfristiga fordringar</i>			
Kundfordringar		81 536	11 846
Fordringar på närstående stiftelser		275 756	765 786
Övriga fordringar		5 779	11 319
Förutbetalda kostnader och upplupna intäkter		<u>48 396</u>	<u>51 523</u>
<i>Summa kortfristiga fordringar</i>		411 467	840 474
<i>Kassa och bank</i>			
Kassa och bank		<u>719 610</u>	<u>719 895</u>
Summa omsättningstillgångar		1 131 077	1 560 369
SUMMA TILLGÅNGAR		67 692 349	65 386 817
EGET KAPITAL OCH SKULDER			
Eget kapital			
Grundfond		57 448 252	41 885 667
Ständiga ledamöters fond		496 400	490 120
Ändamålsbestämda medel	8	2 060 866	116 658
Disponibelt kapital		4 618 956	1 945 037
Årets resultat		<u>2 144 277</u>	<u>20 172 784</u>
Summa eget kapital		66 768 751	64 610 266
Kortfristiga skulder			
Leverantörsskulder		33 482	42 339
Beviljade ännu inte utbetalda anslag		425 930	335 930
Övriga skulder		35 492	20 711
Upplupna kostnader och förutbetalda intäkter		<u>428 694</u>	<u>377 571</u>
Summa kortfristiga skulder		923 598	776 551
SUMMA EGET KAPITAL OCH SKULDER		67 692 349	65 386 817

TILLÄGGSUPPLYSNINGAR**Not 1 Redovisningsprinciper**

Årsredovisningen har upprättats enligt årsredovisningslagen och BFNAR 2016:10, årsredovisning för mindre företag. Siffror inom parentes avser motsvarande siffror föregående år.

Årsredovisningen har upprättats för första gången i enlighet med BFNAR 2016:10, vilket kan innebära en bristande jämförbarhet mellan räkenskapsåret och det närmast föregående räkenskapsåret. Jämförelsetalen har räknats om enligt BFNAR 2016:10.

Inventarier skrivs årligen av med 20 % av anskaffningsvärdet.

Not 2	Specifikation till övriga rörelsekostnader	2017 01 01	2016 01 01
		2017 12 31	2016 12 31
	Årsboken	-606 140	-608 504
	Opinionskostnader	-133 877	-40 959
	Kulturhusskyltar	-25 691	-67 563
	Hyra kansli	-147 690	-135 752
	Notariatkostnader	-125 022	-93 433
	Diverse omkostnader	-497 963	-383 004
	Nya ständiga ledamöter	<u>-10 000</u>	<u>-25 000</u>
	Summa övriga rörelsekostnader	-1 546 383	-1 354 215

Not 3 Anslag

Elisabet Andersson	Belöningsplakett och pris 2017	50 000
Tobias Larsson	Stockholmiapriset - när samtiden möter historien	5 000
Isabella Forssberg	Stockholmiapriset 2017	5 000
Malin Sannel, VRG Odenplan	Pris för Min Stockholmsskildring	5 000
Linnéa Peterson, Norra Real	Pris för Min Stockholmsskildring	2 500
Lisa Lagerkvist, VRG Jarlaplan	Pris för Min Stockholmsskildring	2 500
Tor Cederman	Materialkostnader till <i>modell över GIII Operahus</i>	15 000
Carlsson förlag	Tryckbidrag till boken <i>Vi ses på Freden!</i>	30 000
Kent Fernström	Materialkostnader till modell över <i>Stockholms City före rivningarna</i>	10 000
Arvid Bergman, Stockholmia forskning och förlag	Tryckbidrag till boken <i>Född slav död fri</i>	35 000
Peter Lundevall, Carlsson förlag	Tryckbidrag till nytryck av boken <i>Stockholm - den planerade staden</i>	40 000
Dan Carlholm, Arvinus + Orfeus förlag	Tryckbidrag till boken <i>Sättarens anmärkning. Ulrik Samuelssons texter om konsten och Konstlivet 1962 - 2016, redigerade och med en konsthistorisk essä av Dan Carlholm</i>	30 000
Nätverket rädda Astoria	Advokatkostnader	<u>4 000</u>
	Summa beviljade anslag 2017	234 000

Not 4	Personal	2017	2016
	Medelantalet anställda uppgår till	1,6	1,5
	Personalkostnader		
	Löner till anställda och inhyrd personal	652 752	621 835
	Pensionskostnader för anställda	58 416	43 923
	Ersättningar till styrelsen	210 000	210 000
	Arbetsgivaravgifter	<u>249 727</u>	<u>234 641</u>
	Summa personalkostnader	1 170 895	1 110 399
Not 5	Bostads- och hyresrätter	2017 12 31	2016 12 31
	Ingående anskaffningsvärden	242 986	242 986
	Utgående anskaffningsvärden	242 986	242 986
	Redovisat värde	242 986	242 986
Not 6	Inventarier	2017 12 31	2016 12 31
	Ingående ackumulerade anskaffningsvärden	259 701	259 701
	Inköp	<u>25 818</u>	<u>0</u>
	Utgående ackumulerade anskaffningsvärden	285 519	259 701
	Ingående ackumulerade avskrivningar	-174 433	-140 084
	Årets avskrivningar	<u>-34 745</u>	<u>-34 349</u>
	Utgående ackumulerade avskrivningar	-209 178	-174 433
	Redovisat värde	76 341	85 268
Not 7	Aktier och andelar	2017 12 31	2016 12 31
	Bokförda värden	66 241 945	63 498 194
	Marknadsvärden	71 412 914	67 792 308
Not 8	Ändamålsbestämda medel	2017 12 31	2016 12 31
	Ernst Hirschs fond	1 970 000	0
	Elsa Svenséns minnesfond	41 562	40 720
	Elsa Svenséns minnesfond, stipendiemedel	16 804	43 438
	Hilmer Åbergs fond	<u>32 500</u>	<u>32 500</u>
	Summa ändamålsbestämda medel	2 060 866	116 658

ÖVRIGA UPPLYSNINGAR

Västenliga händelser efter verksamhetsårets slut

Inget väsentligt har inträffat efter verksamhetsårets slut som särskilt behöver framhållas.

Stockholm den 13 mars 2018

Monica Andersson
Ordförande

Folke Dellström
Skattmästare

Susanne Ingo
Vice ordförande

Laila Reppen
Sekreterare

Fredrik von Feilitzen

Per Björkman

Jan Larsén

Vår revisionsberättelse har lämnats den 14 mars 2018

Svante Nylén
Auktoriserad revisor

Marie Klingspor Rotstein